

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 61275/00)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

16 октомври 2008 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

16/01/2009 г.

Това решение може да бъде предмет на редакторска преработка.

В делото Владимир Георгиев срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ в състав:

Пеер Лорензен, *Председател*,
Раит Марусте,
Карел Юнгвиерт,
Володимир Буткевич,
Марк Вилигер,
Миряна Лазарова Трайковска,
Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик, *Секретар на отделението*,

след закрито съвещание, проведено на 25 септември 2008 г.,
постановява следното решение, което беше прието на същата дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е образувано по жалба (№61275/00) срещу Република България, подадена в Съда на 16 юни 2000 г. съгласно член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") от българския гражданин г-н Владимир Ангелов Георгиев ("жалбоподател").

2. Жалбоподателят е представляван от г-н Й. Грозев, адвокат, практикуващ в София. Българското правителство ("Правителството") е представлявано от агента си, г-жа М. Коцева от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят твърди, по-специално, че е бил малтретиран в ареста и че държавните органи не са разследвали по-ефективно обвиненията му в това отношение.

4. На 17 октомври 2006 г. Председателят на Пето отделение решава да уведоми правителството за молбата. Също така беше решено да се разгледа жалбата по същество по същото време, когато се гледа нейната допустимост (член 29 § 3 от Конвенцията).

ФАКТИТЕ**I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО**

5. Жалбоподателят е роден през 1976 г. и живее в София.

А. Наказателното производство срещу жалбоподателя и предварителното му задържане

6. На 19 ноември 1998 г. е образувано наказателно производство срещу жалбоподателя по обвинения за умишлено причиняване на средна телесна повреда на негов бивш колега на строителен обект. На 15 февруари 1999 г. му е предявено обвинението и му е наложена парична гаранция. На 18 февруари 1999 г. той обжалва пред Софийска районна прокуратура с искане за намаляване на гаранцията. На неустановена дата, прокуратурата приема искането, но решението не е съобщено на жалбоподателя. Тъй като той не е знаел за него, той не заплаща гаранцията. Съответно на 21 април 1999 г. е му е издадена заповед за предварително задържане. Той също не е уведомен за тази заповед.

7. Около 14.40 ч. на 28 май 1999 г., след посещение от полицейски служител в дома му по-рано на същия ден, жалбоподателят се явява в първо районно полицейско управление в София. Около 17.30 ч. той формално е задържан. Няколко дни по-късно адвокатът на жалбоподателя подава молба за освобождаването му пред Софийския районен съд. На 8 юни 1999 г. съдът е издал заповед в този смисъл и жалбоподателят е бил освободен на 10 юни 1999 г.

Б. Предполагаемо малтретиране на жалбоподателя между 28 и 31 май 1999 г.

8. Според твърденията на жалбоподателя, известно време след като е задържан, жалбоподателят е отведен в стая на четвъртия етаж на полицейското управление, където е видял униформени и един цивилен полицейски офицер. Скоро след това следователят, отговарящ за неговия случай, г-жа Т., влиза и го помолва да подпише някои документи, свързани с предварително задържане и наказателно обвинение срещу него. Жалбоподателят отказва, след което тя започва да крещи срещу него. Жалбоподателят продължава да отказва да подпише, тъй като в документите е записано, че той не желае да даде показания, което не е така. Той казва, че престъплението, за което е обвинен не е такова, че той да подлежи на арестуване. След размяна на реплики униформеният служител от полицията започва да рита жалбоподателя по левия пищял и под дясното коляно. Цивилният офицер го ударил по лицето и гръдния кош и го зашлевил по лицето. В същото време г-жа Т. настоява, жалбоподателят да подпише документите, представени пред него, което в крайна сметка той прави.

9. След това друг униформен полицейски служител влиза в стаята и заедно с вече присъстващия извежда жалбоподателя. Те слагат белезници на ръцете му около тръба на нивото на главата по

протежение на коридора. Той прекарва около два часа в това положение.

10. В около 7.30 ч. жалбоподателят е отведен в килия, разположена на последния етаж на полицейското управление. Той е поставен в килия с трима други задържани, г-н Г. М. г-н Т. Т. г-н Е.

11. На сутринта на следващия ден, 29 май 1999 г. жалбоподателят е поискал да се свърже с майка си или с адвокат или да бъде разпитан от следователя. Въпреки това, нищо не последва. Тъй като жалбоподателят настоява на своите искания, на 30 май 1999 г. охраната, очевидно започва да проявява недоволство от него.

12. Според твърденията на жалбоподателя, вечерта на 30 май 1999 г. той е изведен от килията си, заедно с г-н Г.М., за да отидат до тоалетната. На връщане, в коридора, той чака г-н Г.М. да се отдалечи от него и да се приближи до килията, и счупва стъклото на един от прозорците в коридора. След като чува шум, г-н Г.М. се обръща, за да види какво се случва. Жалбоподателят му прави знак да се отдалечи и г-н Г.М. се връща в килията. Тогава жалбоподателят взема парче от счупеното стъкло и си нарязва ръцете до лакътя, както твърди, в знак на протест срещу начина, по който са се отнасяли с него в ареста. След това един от надзирателите, сержант П.В. излиза от стаята на охраната, държейки две палки. Той удря жалбоподателя по ръцете, за да го накара да пусне парчето стъкло. Тогава той го вкарва с ритници в тоалетната и започва да удря по кръста с палките. След това го хвърля на земята и започва да го рита. Жалбоподателят загубва съзнание. Сержант Р.В. излива вода върху него, за да го върне в съзнание, изправя го и го кара да се съблече гол. Тогава той излива още вода върху жалбоподателя, за да го измие. Връща го обратно в килията гол и го слага да лежи на пода с белезници, с ръце зад гърба. Жалбоподателят прекарва от два до три часа по този начин. В около 7 ч. главен сержант С.С. пристига и се разпорежда белезниците да бъдат поставени в предната част на тялото на жалбоподателя и той да бъде облечен и покрит с одеяло.

13. На сутринта на 31 май 1999 г. известно време преди 9 ч. жалбоподателят си удря главата в стената на килията на няколко пъти, както твърди в знак на протест срещу отношението към него. Тогава сержант Р.В. го извлича от клетката и го удря по бедрата с палка. В резултат на това влачене по пода, гърбът му е ожулен.

14. По-късно на същия ден, следователят, отговарящ за делото на жалбоподателя, г-жа Т., е информирана за инцидента и се разпорежда белезниците на жалбоподателя да бъдат свалени и той да бъде прегледан от служебния лекар. Тъй като жалбоподателят не можел да се движи сам, един от съкилийниците му, г-н Т.Т., му помага да отиде там. Лекарят, старши лейтенант Н. Т. констатира, че жалбоподателят е бил необщителен и сънлив. По-късно жалбоподателят е бил отведен в

болницата на Министерството на вътрешните работи, където е бил прегледан от д-р К. След което той е отведен обратно в ареста, където остава до 10 юни 1999 г.

15. На 11 юни 1999 г., ден след освобождаването си, жалбоподателят прави цветни снимки на тялото си. Те показват редица охлузвания.

16. На 12 юни 1999 г. жалбоподателят е бил прегледан от лекар от Катедрата по съдебна медицина и професионална етика към Медицинска академия гр. София. Лекарят отбелязва следните белези по тялото му: (i) белег от охлузване с размер 4 – 2.5 см в горната дясна част на челото, близо до косата, придружен от много слабо изразен хематом с жълтеникаво-лилав цвят; (ii) бледо розов белег от зарастваща рана, около 1 см дълъг, в средата на долната част на брадичката; (iii) три овални жълтеникаво-виолетови хематоми с диаметър 3-5 см върху гърдите; (iv) участък с размери от 28 до 20 см, покриващ долната лява трета част на гръдния кош, слабините и задните части, където може да се наблюдават редица косо разположени хематоми с форми на ивица, почти успоредни един на друг, по-високо на гърба и по-ниско в предната част, тази област е била почти дифузно подута и пълна с кръв, но са съществували отделни хематоми, състоящи се от две тъмни ивици около една по-светла ивица, всяка от които с ширина около 0.5 - 1 см и с дължина от 8 до 15 см (v) редица жълтеникаво-виолетови хематоми с различни форми и размери (някои с форма на ивица, други с овална форма) на дясното рамо и страничната, задна повърхност на двете предмишници; (vi) множество на бледорозови белези с форма на ивица от вътрешната страна по дължината на дясната предмишница и четири такива белези по лявата предмишница, а някои от тези върху дясната се пресичат от напречни белези; надлъжни, които са няколко мм широки, които са разположени от лакътя до китката; (vii) неравни жълтеникаво-виолетови хематоми на най-горната трета част на дясната предмишница; (viii) хематом с размери от 20 до 13 см по страничната повърхност на горната част на лявото бедро; (ix) подобен хематом, с размери от 19 до 16 см, върху предната повърхност на дясното бедро; (x) хематом с размери от 10 до 8 см, върху задната повърхност на дясното бедро; (xi) редица жълтеникаво-виолетови хематоми на двете колена и върху предната повърхност на двата крака под коляното, почти дифузни, от коленете до глезените. Лекарят е на мнение, че нараняванията по тялото на жалбоподателя, са в съответствие с ударите, описани от него. Според него, тези наранявания са средни телесни повреди по смисъла на Наказателния кодекс от 1968 г. (виж параграф 25 по-долу) и са резултат от множество удари с голяма сила и причиняващи болка за продължителен период от време.

В. Опити на жалбоподателя да предизвика образуване на наказателно производство срещу полицаите, които по негови твърдения са го малтретирани

17. На неуточнена дата жалбоподателят подава оплакване в Софийска военно-окръжна прокуратура и иска образуване на наказателно производство срещу полицаите, които по негови твърдения са го малтретирани. След извършване на предварително разследване, по време на което се събират някои документи, но не са извършени разпити, с решение от 19 октомври 1999 г. прокурорът от тази прокуратура е отхвърлил искането на жалбоподателя. Той заявява, че по време на арестуването му, жалбоподателят не е имал никакви "оплаквания, свързани със здравето му". Прокурорът също така установява, че когато охраната се е опитала да отнеме парчето стъкло, което жалбоподателят е използвал да среже вените си, той е замахнал с него към тях и съкилийниците си, което е наложило използването на сила и белезници. Той също така накратко описва удрянето на главата на жалбоподателя в стената на килията, но не взема отношение по някое от твърденията за побой с палки и ритането и не споменава за нараняванията на жалбоподателя. Той заявява, че действията на охраната са били в съответствие с приложимите правни разпоредби и следователно не съставляват престъпление.

18. Жалбоподателят подава жалба до Военна-апелативна прокуратура. С решение от 29 декември 1999 г. заместник-началникът на тази прокуратура е отхвърлил жалбата. Той заявява, че извършеното разследване, според твърденията на жалбоподателя, е било "особено задълбочено и всеобхватно". Жалбоподателят е счупил прозорец и се е опитал да среже вените си. Когато пазачите са се намесили, той е оказал силна съпротива, в това число замахване с парче стъкло, което накарало охраната насилствено да му сложи белезници. По-късно той удря главата си в стената на килията. Всичко това довежда до заключението, че не е налице престъпление, което да е било извършено от охраната.

19. Жалбоподателят обжалва пред Върховна касационна прокуратура. С решение от 26 януари 2000 г. прокурор от тази служба отхвърля жалбата. Той описва инцидента на 30 май 1999 г. с някои подробности и отбелязва, че охраната е отрекла да е извършвала побой над жалбоподателя или да е използвала сила срещу него освен тази, която е била необходима, за да го ограничат и да вземат парчето стъкло от него. По отношение на инцидента от 31 май 1999 г., той не споменава за побой след блъскането на главата на жалбоподателя в стената на килията. Той също така описва нараняванията на жалбоподателя, както са описани в медицинското свидетелство от 12 юни 1999 г., но заявява, че те биха могли да са резултат от сломяването

на съпротивата му от надзирателите и поставянето му на земята. Нараняванията биха могли да са причинени от съкилийници на жалбоподателя. Не е имало освен това индикации, че му е направен медицински преглед при арестуването и следва да се има предвид, че представеното от него медицинско свидетелство не уточнява времето, когато са настъпили нараняванията. Решението е изпратено на жалбоподателя на 1 февруари 2000 г.

20. Жалбоподателят по-късно подава жалба за престъпление пред Софийския районен съд. С решение от 22 май 2000 г. съдът отхвърля жалбата, като приема, че твърдените от жалбоподателя факти съставляват престъпление от общ характер, което прави невъзможно завеждането на частно наказателно производство въз основа на тях.

Г. Жалби на жалбоподателя до Министерството на правосъдието и Министерството на вътрешните работи

21. На неуточнена дата жалбоподателят подава жалба в Министерството на правосъдието. В писмо от 22 юни 1999 г. директорът на Дирекцията за следствени арести към Министерството го е уведомил, че е извършено вътрешно разследване. Установено е, че при употребата на сила срещу жалбоподателя охраната е действала адекватно и не е превишила правомощията си. Ако жалбоподателят не е съгласен с това заключение, е имал възможността да образува производство по Закона за отговорността на държавата от 1988 г. (виж параграф 28 по-долу). Втора жалба от жалбоподателя има за резултат писмо от 4 август 1999 г. от същия директор, в което той заявява, че втора проверка е потвърдила, че охраната не е използвала прекомерна сила. Той приканва жалбоподателя да посочи имената на служителите, които по негови твърдения са го малтретирани.

22. Междувременно на 3 август 1999 г. Министерството на вътрешните работи пише до заявителя, очевидно в отговор на жалбата. То заявява, че няма индикации жалбоподателят някога да е бил приет в Първо РПУ в София.

23. На 25 октомври 1999 г. жалбоподателят отново пише до Министерството на правосъдието и иска разследване на инцидента. На 3 ноември 1999 г. заместник-министърът на правосъдието отговаря, че сержант Р.В. е отрекъл да е удрял жалбоподателя и е заявил, че той е използвал сила само до степен, необходима, за да го ограничи. Няма данни, че жалбоподателят е бил подложен на унизително отношение. Това е потвърдено и от решението на Софийска военно-окръжна прокуратура. Ако заявителят не е бил съгласен с това заключение, той е имал възможността да предяви иск по реда на Закона за отговорността на държавата за вреди от 1988 г. (виж параграф 28 по-долу).

24. В отговор на други жалби, подадени от заявителя, заместник-министърът на правосъдието го е уведомил в писмо от 16 март 2000 г., че въпросът попада в компетентността на военната прокуратура.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

А. Наказателни средства за защита срещу малтретиране от страна на държавни служители

25. Членове 128, 129 и 130 от Наказателния кодекс от 1968 обявяват за престъпление причиняването на друго на лека, средна или тежка телесна повреда. Член 131, ал. 1, т. 2 от Кодекса предвижда, че ако повредата е причинена от полицейски служители при или по повод изпълнение на техните служебни задължения престъплението е квалифицирано. Престъплението е от общ характер (член 161 от Кодекса).

26. Член 192, ал. 1 и ал. 2 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., който е в сила към съответния момент, предвижда, че производствата, свързани с престъпления от общ характер могат да се образуват само от прокурор или следовател. Те трябва да започнат разследване, когато получат информация, подкрепена с достатъчно доказателства, че може да е било извършено престъпление (членове 187 и 190 от Кодекса). Ако информацията, предоставена на органите на прокуратурата, не е подкрепена от доказателства, те трябва да разпоредят извършването на предварителна проверка, за да се определи дали образуването на наказателно производство е оправдано (член 191 от Кодекса в сила към съответния момент).

27. Престъпленията, за които се твърди, че са извършени от полицейски служители се разглеждат от военни съдилища (член 388, ал. 1, т. 2 от Кодекса, в сила към съответния момент). Когато делото попада в юрисдикцията на военните съдилища, предварителното разследване се ръководи от военни следователи и прокурори.

Б. Гражданскоправни средства за защита срещу малтретиране от страна на държавни служители

28. Член 1 от Закона, първоначално наречен Закон за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани от 1988 г. ("ЗТДВПГ"), преименуван на 12 юли 2006 г. на Закон за отговорността на държавата и общините за вреди от 1988 г., който е в сила към съответния момент, предвижда, че държавата носи отговорност за вреди, претърпени от физически лица в резултат на незаконосъобразни актове на държавни служители, извършени при или по повод изпълнението на техните

служебни задължения. Отговорността на държавата е обективна, което означава, че не се изисква установяването на вина от страна на държавните служители при извършването на тези действия (член 4 *in fine* от Закона).

ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

I. ТВЪРДЕНИЕ ЗА НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕНОВЕ 3 И 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

29. Жалбоподателят се оплаква на основание член 3 от Конвенцията, че е бил малтретиран от служителите в ареста, където е бил държан между 28 май и 10 юни 1999 г.

30. Жалбоподателят се оплаква също на основание член 3 от Конвенцията, че властите не са разследвали надлежно твърденията за малтретиране. Той допълнително се оплаква, че не е имал ефективно правно средство за защита в това отношение, противно на член 13 от Конвенцията.

31. Членове 3 и 13 предвиждат следното:

Член 3 (Забрана на изтезанията)

“Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказание.”

Член 13 (Право на ефективно средство за защита)

“Всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти.”

A. Допустимост

32. Съдът счита, че жалбата не е явно неоснователна по смисъла на член 35, алинея 3 от Конвенцията, нито е недопустима на други основания. Следователно тя трябва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

1. Твърдяното малтретиране

33. Жалбоподателят твърди, че медицинският доклад, изготвен след освобождаването му и решенията на прокуратурата да не образува наказателно производство, показват, че той е бил малтретиран по

време на задържането му. Докато едното от охлузванията по гърба му би могло да бъде предизвикано от усилията за ограничаването му, то останалата част са били видимо в резултат на жестока и ненужна сила, приложена срещу него от охраната, дълго след като е била преодоляна първоначалната съпротива.

34. Правителството не е представило становище.

35. На първо място Съдът отбелязва, че многобройните и широко разпространени наранявания на жалбоподателя (виж параграф 16 по-горе) показват очевидно отнасяне, противоречащо на забраната, посочена в член 3 от Конвенцията.

36. Няма индикации по делото, че жалбоподателят е бил наранен, когато е бил задържан. Въпреки, че очевидно не му е бил направен медицински преглед по това време, властите отбелязват, че той няма "оплаквания, свързани със здравето" (виж параграфи 17 по-горе). Нараняванията са отбелязани от лекар, два дни след освобождаването му, и забележимо се виждат на снимките, направени един ден след освобождаването му (виж параграфи 15 и 16 по-горе). Когато едно лице, което се приема в ареста, е в добро здраве, но е установено, че е наранено по време на освобождаването му - както е в конкретния случай - задължение на държавата е да предостави правдоподобно обяснение как са причинени тези наранявания (виж, наред с много други *Tomasi срещу Франция*, решение от 27 август 1992 г., серия А № 241-А, стр. 40-41, §§ 108-11; *Selmouni срещу Франция* [GC], № 25803/94, § 87, ЕКПЧ 1999-V; и *Тотева срещу България*, № 42027/98, § 50, 19 май 2004 г.). Нито националните власти, нито правителството в производството пред Съда се опитват да дадат такова обяснение или да представят необходимите доказателства, които биха могли да хвърлят съмнение относно твърденията на жалбоподателя. Напротив, решенията на органите на прокуратурата дават да се разбере, че охранителите са използвали сила, за да ограничат жалбоподателя. Ето защо Съдът стига до заключението, че нараняванията, понесени от жалбоподателя, са резултат от третиране, за което държавата-ответник носи отговорност.

37. Остава да се определи, дали някои или всички от тези наранявания са резултат от сила, която е строго необходима, за да се ограничи жалбоподателя, докато е буйствал на 30 май 1999 г. (виж, съответно, *Rehbock срещу Словения*, № 29462/95, § 76, ЕКПЧ 2000-XII). По този въпрос, Съдът отбелязва, че нараняванията са многобройни и широко разпространени. Докато някои от тях - например, тези на гърба и предмишниците - може да са били неизбежен резултат от усилията на надзирателите да го накарат да пусне парчето стъкло и го обездвижат, редица други - например, тези на гръдния кош, бедрата, хълбоците, бедрата и краката - изглеждат да са резултат от случайни удари, вероятно от палки, извършени със

значителна сила (виж параграф 16 по-горе). Съгласно неопроверганата теза на жалбоподателя, повечето от тези удари са налагани, докато е лежал беззащитен на земята, след като е бил овладян. Поради това Съдът счита, че силата, използвана срещу него е очевидно прекомерна, както по интензитет, така и по продължителност. Според установената съдебна практика, всяко прибегване до физическа сила по отношение на лице, лишено от свобода, която не е строго наложителна, поради собственото му поведение, уронва човешкото достойнство и по принцип е нарушение на правото, посочено в член 3 (виж *Ribitsch срещу Австрия*, решение от 4 декември 1995 г., серия А № 336, стр. 26, § 38; и *Тотева*, цитирано по-горе, § 55).

38. Ето защо е налице нарушение на член 3 от Конвенцията.

2. Ефективността на разследването

39. Жалбоподателят твърди, че разследването, които е послужило за основа на решението на прокуратурата да не се образува наказателно производство срещу охранителите, е имало недостатъци в няколко отношения. То се основава единствено на документите, издадени от полицията. Нито охраната, нито съкилийниците на жалбоподателя са били разпитани. Накрая, прокурорите са направили противоречиви констатации на факти и не са обяснили произхода на всички наранявания на жалбоподателя.

40. Правителството не представя становище.

41. Съдът счита, че медицинските доказателства и оплакванията на жалбоподателя заедно повдигат основателно подозрение, че нараняванията му са могли да бъдат причинени от охраната на мястото, където е бил задържан.

42. В случаите, когато едно лице повдига едно защитимо твърдение, че то е сериозно малтретирано от полицията в нарушение на член 3, тази разпоредба, във връзка с общото задължение на държавата, съгласно член 1 на Конвенцията да "осигуряват на всяко лице под тяхна юрисдикция правата и свободите, определени в [] Конвенцията ", изисква имплицитно да се извърши ефективно официално разследване. Това разследване трябва да може да доведе до установяване и наказване на отговорните лица (виж *Тотева*, цитирано по-горе, § 62, с по-нататъшни препратки).

43. Във връзка с това Съдът отбелязва, че органите на прокуратурата са извършили разследване вследствие на твърденията на жалбоподателя. Изглежда обаче, че то има недостатъци в няколко отношения. Първо, не е видно някой от участниците или очевидците в инцидента на 28, 30 и 31 май 1999 г. - офицерите и съкилийниците на жалбоподателя да са били разпитани. На второ място, не са събрани никакви медицински документи и не са разпитани лекарите - например, старши лейтенант Н. Т. и доктор К., който е прегледал

жалбоподателя, докато е бил в ареста (виж параграф 14 по-горе). На трето място, разследването не е взело предвид всички многобройни и широкоразпространени наранявания на жалбоподателя. Те дори не са споменати от прокурорите от Софийската военно-окръжна прокуратура и от Военно-апелативната прокуратура. Прокурорът във Върховната касационна прокуратура ги описва, но изразява подозрение, без да посочва мотиви, че всички от тях могат да са резултат от ограничаването на жалбоподателя или от побой от съкилийниците му. И накрая, в решенията на органите на прокуратурата дори не се споменава предполагаемият побой на 28 май 1999 г. (виж параграфи 17-19 по-горе).

44. Същото важи и за вътрешните запитвания от Министерството на правосъдието, които са още по-повърхностни и които отчасти се позовават на констатациите на органите на прокуратурата (виж параграфи 21-24 по-горе).

45. Завеждането на дело съгласно Закона за отговорността на държавата за вреди от 1988 г., което е било на два пъти предложено на жалбоподателя от Министерството на правосъдието като възможност за защита, би било предпоставка за реализирането на обективната отговорност на държавата и е можело да даде резултат само относно присъждането на обезщетение (виж параграф 28 по-горе), но не и по отношение на наказването на лицата, отговорни за малтретирането. Затова не може да се счита, че това отговаря на процесуалните изисквания на член 3 (виж *Асенов и други срещу България*, решение от 28 октомври 1998 г., *Доклади на съдебни решения 1998-VIII*, стр. 3286, § 86 *in fine*; и *Кръстанов срещу България*, № 50222/99, § 60, 30 септември 2004 г.).

46. С оглед на изложеното по-горе, Съдът констатира, че е налице нарушение също и на член 3 от Конвенцията в това отношение.

47. Като има предвид това заключение, Съдът не намира за необходимо да прави отделна констатация по член 13 (виж, *mutatis mutandis*, *Ангелова и Илиев срещу България*, № 55523/00, § 106, ЕКПЧ 2007-..., позовавайки се на допълнителни решения).

II. ТВЪРДЕНИЯ ЗА НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 5 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

48. Жалбоподателят се оплаква на основание член 5 § 1 (в) от Конвенцията, че лишаването му от свобода между 28 май и 10 юни 1999 г. е било незаконно и произволно

49. Член 5 § 1 (в) предвижда:

“Всеки има право на свобода и сигурност. Никой не може да бъде лишен от свобода освен в следните случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона:

...

(с) законен арест или лишаване от свобода на лице с цел да се осигури явяването му пред предвидената в закона институция при обосновано подозрение за извършване на престъпление или когато обосновано е призната необходимостта да се предотврати извършване на престъпление или укриване след извършване на престъпление [.]”

50. Съдът отбелязва, че жалбоподателят е бил задържан под стража на 28 май 1999 г. и е бил освободен на 10 юни 1999 г. (виж параграф 7 по-горе). Неговата жалба до Съда е подадена на 16 юни 2000 г., повече от шест месеца след това. Неговите усилия да предизвика образуването на наказателни или дисциплинарни производства срещу служителите, които по негови твърдения са го малтретирани и които могат да доведат само до наказателно осъждане или дисциплинарно наказание на тези служители, не е правно средство за защита за неговите оплаквания по член 5 § 1 (в). Решенията, постановени от властите, в отговор на исканията му срещу полицаите да се проведе наказателно или друго производство, следователно не оказват влияние върху изтичането на шест месечния преклузивен срок по отношение на това оплакване (виж *Иван Василев срещу България*, № 48130/99, § 83, 12 Април 2007 г.).

51. От това следва, че тази жалба е била подадена след срока за това и трябва да бъде отхвърлена в съответствие с член 35 § 1 и § 4 от Конвенцията.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

52. Член 41 от Конвенцията предвижда:

“Ако съдът установи, че е имало нарушение на конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

53. Жалбоподателят претендира 767 евро за имуществени вреди. Той твърди, че в резултат на задържането си не е бил в състояние да ходи на работа и е уволнен дисциплинарно от своя работодател. В резултат на това уволнение той е бил лишен от заплатата си за един месец и не е могъл да кандидатства за обезщетение за безработица. След уволнението му, той останал без работа в продължение на шест месеца. Неговата месечна работна заплата преди уволнението му е 213.86 български лева (еквивалентни на 109. 67 евро). Поради това той

претендира 1 497.02 лева (или 767.70 евро), което е в размер на седем месечни заплати.

54. По-нататък жалбоподателят претендира 8,000 евро по отношение на неимуществени вреди. 6000 евро от тази сума е за болките и страданията, претърпени от него поради малтретиране, и 2000 евро за психическо страдание, причинено от неправомерното му задържане.

55. Правителството не коментира претенциите на жалбоподателя.

56. На първо място Съдът отбелязва, че присъждането на справедливо обезщетение може да се основава единствено на нарушение на член 3 от Конвенцията, произтичащо от малтретиране на жалбоподателя и от липсата на ефективно разследване.

57. По отношение на претенцията относно имуществените вреди, Съдът отбелязва, че претърпените вреди нямат никаква причинно-следствена връзка с нарушенията на член 3 от Конвенцията, а единствено с твърдяното нарушение на член 5 § 1. Съдът, обаче, не разглежда по същество това искане, тъй като го обявява за недопустимо. Следователно, съдът не присъжда нищо по тази точка.

58. По същата причина, Съдът не присъжда нищо по отношение на неимуществените вреди, произтичащи от твърдяното нарушение на член 5 § 1.

59. От друга страна, Съдът приема, че жалбоподателят е претърпял значителни болки и страдания поради неговото малтретиране в ареста. Освен това, липсата на ефективно разследване във връзка с това трябва да му е причинила мъка и разочарование. Като взема предвид присъдите, постановени по сходни предишни дела, както и обстоятелствата по това дело, Съдът решава да присъди цялата претендирана сума от жалбоподателя по тази точка (6,000 евро), както и всички суми, дължими за данъци и такси.

Б. Разходи и разноски

60. Жалбоподателят иска възстановяване на разходи от 2,800 евро, направени за адвокатски хонорари за четиридесетчасова работа по производството пред Съда. Той е представил договор за правна помощ между него и адвоката му и отчет за часовете. Той иска всяка сума, присъдена от Съда по тази точка да бъде платена директно на адвоката му, г-н Й. Грозев.

61. Правителството не коментира претенцията на жалбоподателя.

62. Според съдебната практика на Съда, жалбоподателят има право на възстановяване на разходи и разноски само доколкото е доказано, че те са били действително направени и необходими и са разумни като размер. В настоящия случай, като се има предвид информацията, с която се разполага и горният критерий и като взема предвид, че част от

жалбата е обявена за недопустима, Съдът счита за разумно да присъди сумата от EUR 2 400, както и всички суми за данъци и такси, дължими от жалбоподателя. Тази сума следва да се плати директно по банковата сметка на представителя на жалбоподателя, г-н Й. Грозев.

В. Лихва за забава

63. Съдът счита за уместно лихвата за забава да се основава на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която следва да се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ ПРИЧИНИ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* оплакванията относно (i) предполагаемото малтретиране на жалбоподателя и (ii) ефективността на разследването в това отношение за допустими, а останалата част от жалбата за недопустима;
2. *Приема* че е налице нарушение на член 3 от Конвенцията по причина на малтретирането на жалбоподателя;
3. *Приема* че е налице нарушение на член 3 от Конвенцията по причина на липсата на ефективно разследване;
4. *Приема* , че не е необходимо да се разгледа жалбата съгласно член 13 от Конвенцията;
5. *Приема*
 - (а) че държавата-ответник трябва да плати на жалбоподателя, в рамките на три месеца от датата, на която решението стане окончателно в съответствие с член 44, § 2 от Конвенцията, следните суми, които да бъдат конвертирани в български лева по курса към датата на изплащането им:
 - (i) 6,000 евро (шест хиляди евро), плюс всякакви данъци, които могат да бъдат наложени, по отношение на неимуществените вреди;
 - (ii) 2,400 евро (две хиляди и четиристотин евро), плюс всякакви данъци, които могат да бъдат наложени на жалбоподателя, по отношение на разходите и разноските, които да бъдат платени директно по банковата сметка на представителя на жалбоподателя, г-н Й. Грозев;

(б) че от датата на изтичане на горепосочените три месеца до изплащането, се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер, равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка по време на просрочения период плюс три процентни пункта;

6. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателя за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено в писмен вид на 16 октомври 2008 г., в съответствие с член 77 § 2 и § 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердиек
Секретар

Пеер Лорензен
Председател